

Amsterdam UMC

Nationale gender disbalans?

The illustration shows a person in a white shirt and dark pants balancing on a stack of colorful geometric blocks (a green triangle, a purple circle, a white sphere, a dark green rectangle, a purple square with 'NIP.' written on it, a light green hexagon, a dark green rectangle, and a purple rectangle). Above the person are several gender symbols: a male symbol (♂), a female symbol (♀), a combined male and female symbol (♂♀), and a combined male and female symbol with a blue and pink circle (♂♀).

Wat maakt man? Wat maakt vrouw?
Wat maakt uw genderidentiteit?

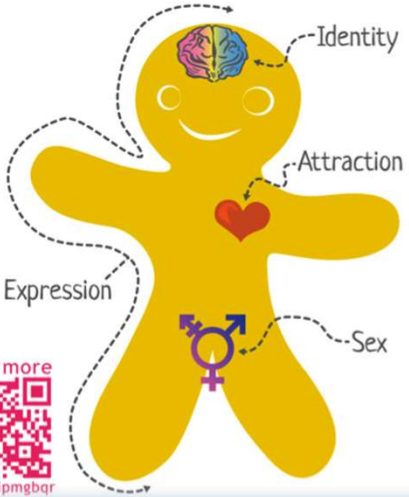
I AM
A
WOMAN

The illustration shows a blue stylized human figure on the left and a pink stylized human figure on the right. To their right is a grey rectangular sign with the text 'I AM A WOMAN' in black capital letters. The word 'WOMAN' is partially obscured by the sign's edge.

The Genderbread Person v2.0 by its pronounced METROsexual.com

Gender is one of those things everyone thinks they understand, but most people don't. Like *Inception*. Gender isn't binary. It's not either/or. In many cases it's both/and. A bit of this, a dash of that. This tasty little guide is meant to be an appetizer for understanding. It's okay if you're hungry for more.

Identity

Attraction

Expression

Sex

[read more bit.ly/ipmgbr](https://bit.ly/ipmgbr)

Gender Identity

Nongendered (Woman-ness / Man-ness)

5 (of infinite) possible pict. and label combos: "woman", "man", "transgender", "genderqueer", "genderless"

Gender Expression

Agender (Masculine / Feminine)

5 (of infinite) possible pict. and label combos: "androgynous", "gender neutral", "hyper-masculine", "hyper-feminine", "genderless"

Biological Sex

Asex (Female-ness / Male-ness)

5 (of infinite) possible pict. and label combos: "male", "female", "intersex", "trans", "trans and DF", "male and DF"

Attracted to

Nobody (Men/Males/Masculinity / Women/Females/Femininity)

5 (of infinite) possible pict. and label combos: "straight", "gay", "bisexual", "lesbian", "transsexual"

Definities & Begrippen en een beetje geschiedenis

Sekse

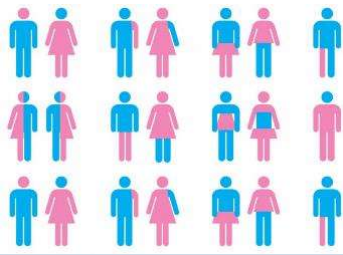
“Fysieke aspecten van het biologische geslacht”

Chromosomale & Anatomische karakteristieken

Gender

“Hoe iemand zich identificeert”

Psychosociale aspecten van het biologische geslacht

Definities & Begrippen

en een beetje geschiedenis

Genderrol

Gedragingen, interesses, voorkeuren, persoonlijkheidstrekken

Genderidentiteit

Het subjectieve gevoel tot een van de beide of een alternatieve gender te behoren

Genderidentiteitsproblemen

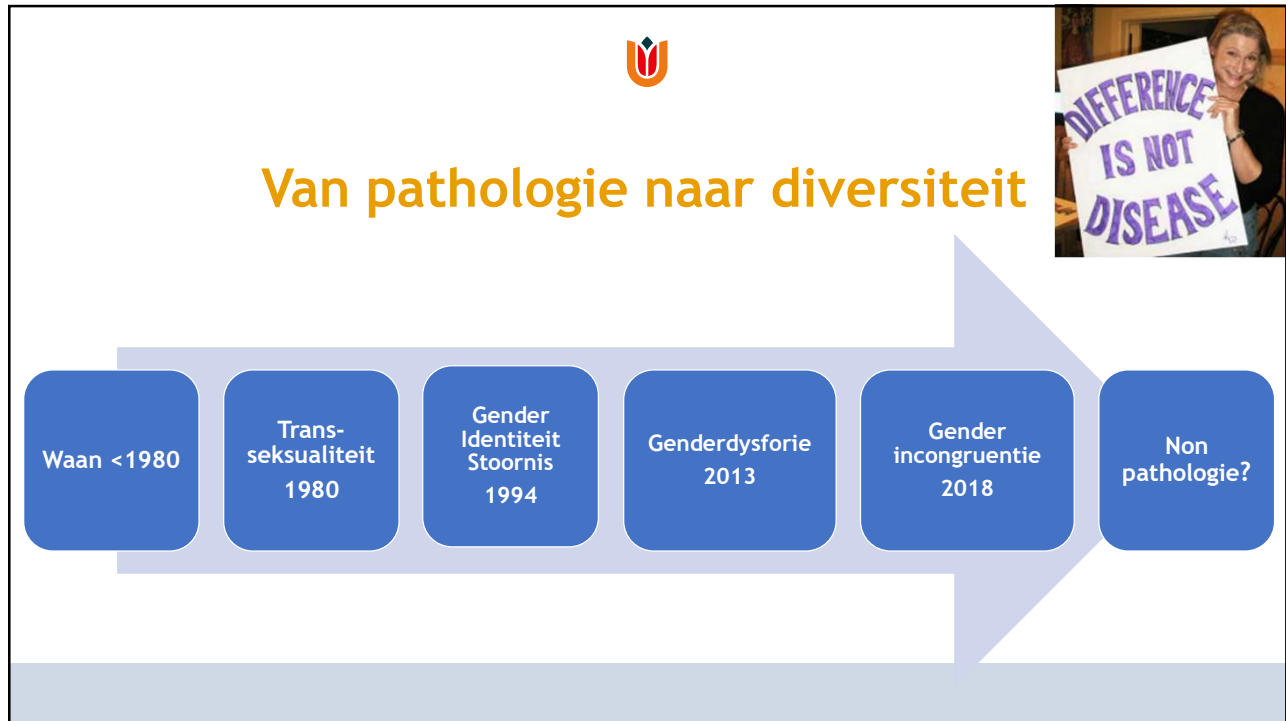
Transexualiteit → Genderdysforie → Transgender → Genderincongruentie

Genderdysforie in DSM 5

- A. Incongruentie tussen ervaren gender en toegewezen geslacht (verschillende kenmerken)
- B. Significant lijden

Kenmerken zijn anders per leeftijdscategorie

Prevalentie?

Algemene bevolking

N=8064 (15-70 jaar)

Gender ambivalentie

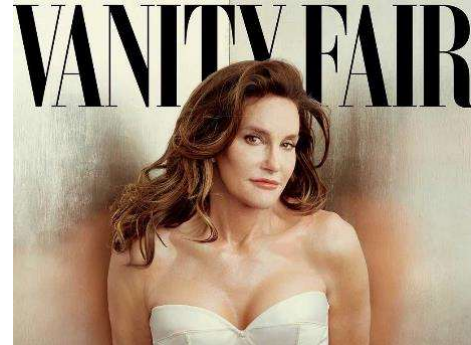
5.7% toegewezen mannen bij geboorte

4.0% toegewezen vrouwen bij geboorte

Gender incongruentie

1.1% toegewezen mannen bij geboorte

0.8% toegewezen vrouwen bij geboorte

(medische wens)

(0.6%)

(0.2%)

Kuyper & Wijsen (2014)

nieuwsuur

Woensdag 10 mei, 22:20

Lange wachtlijsten in de transgenderzorg door toegenomen vraag

De vraag naar transgenderzorg neemt enorm toe, blijkt uit onderzoek. Tussen oktober 2019 en juli 2022 steeg het aantal aanmeldingen van 2820 naar 8630. Het leidt tot lange wachtlijsten, van inmiddels zo'n twee jaar.

Figure 1. Referrals to child and adolescent gender identity services 2010-2017 in four Nordic countries.

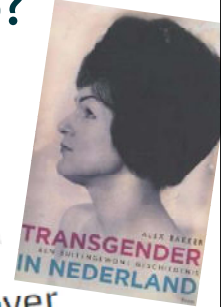
Year	Denmark	Finland	Norway	Sweden
2010	~10	~10	~10	~10
2011	~20	~20	~20	~20
2012	~30	~30	~30	~30
2013	~40	~40	~40	~40
2014	~50	~50	~50	~50
2015	~60	~60	~60	~60
2016	~70	~70	~70	~70
2017	~80	~80	~80	~80

Figure 2. Referrals to child and adolescent gender identity service 2010-2017 in the UK (notice that the scaling is different from that in Figure 1).

Year	Wolwassenen	Kinderen & Adolescenten
2010	~100	~100
2011	~150	~150
2012	~200	~200
2013	~300	~300
2014	~400	~400
2015	~500	~500
2016	~600	~600
2017	~700	~700
2018	~800	~800
2019	~900	~900

Meer aandacht voor het onderwerp?

Mayor of London
@MayorofLondon

Trans women are women.
Trans men are men.
Non-binary people are non-binary.
All gender identities are valid.

#LGBTHistoryMonth

Nieuw KRO programma over transgender-zijn

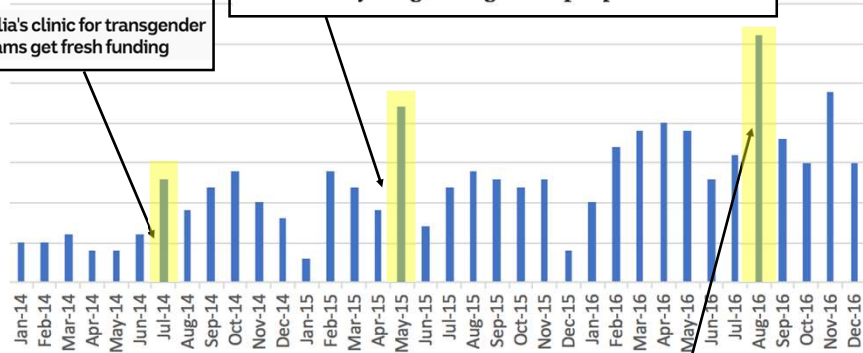

NEWS 8/7/14

Referrals soar at Australia's clinic for transgender youth as support programs get fresh funding

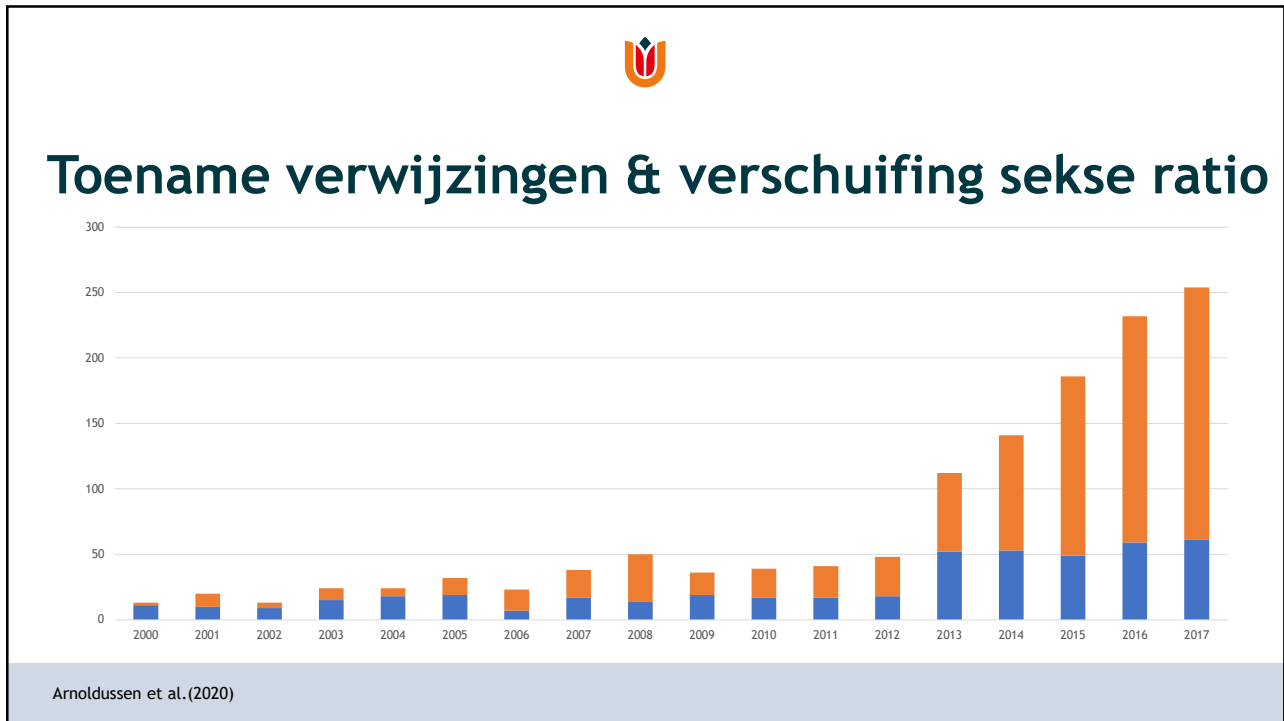
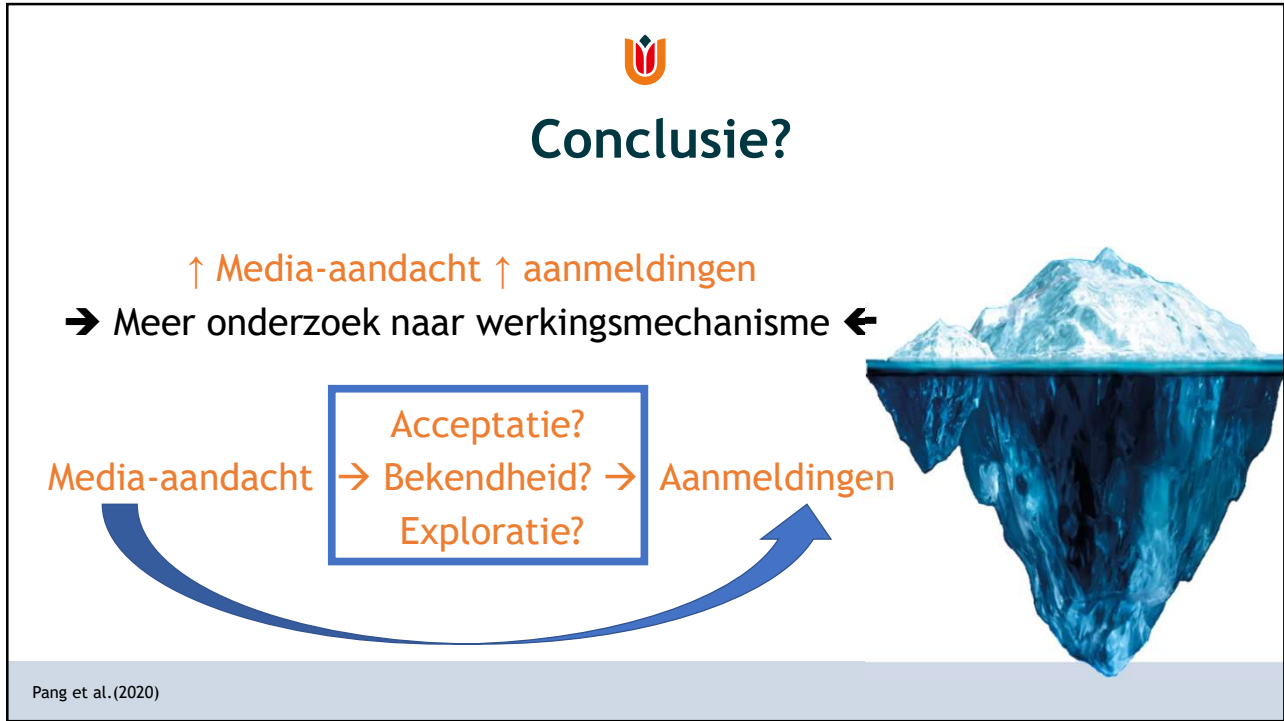
THE ~~ESTABLISHED~~ AGE 30/4/15

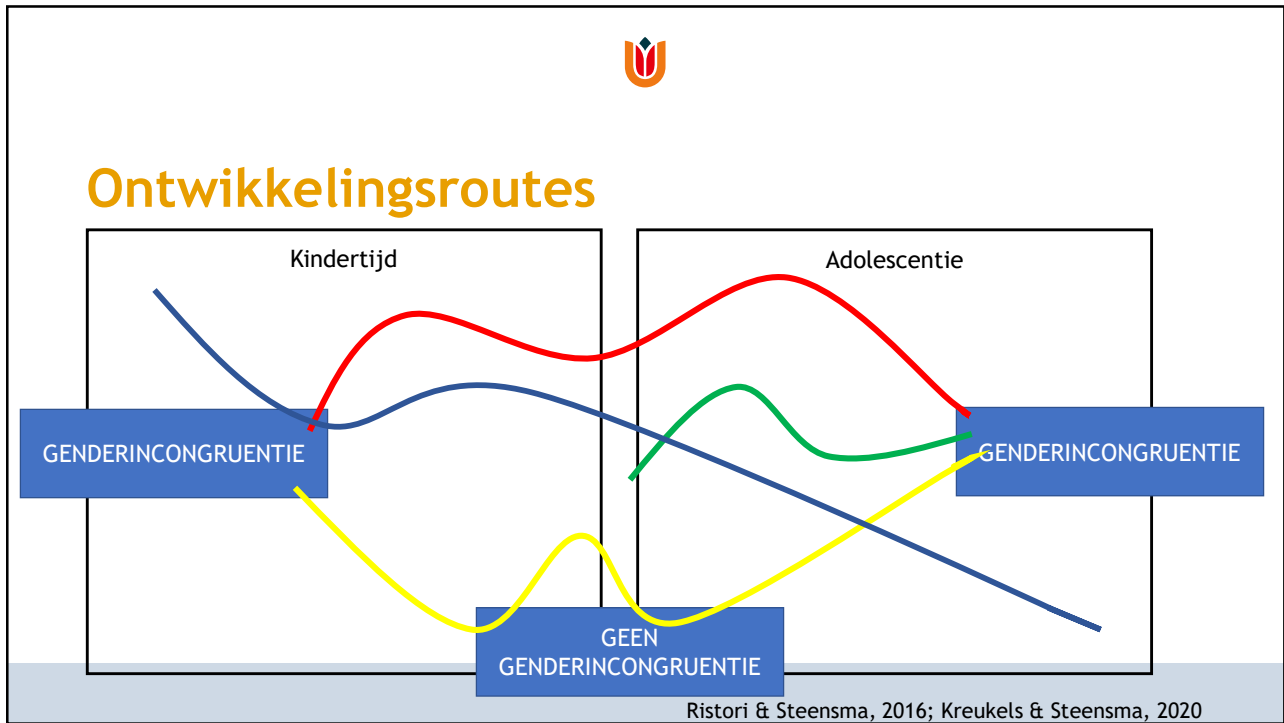
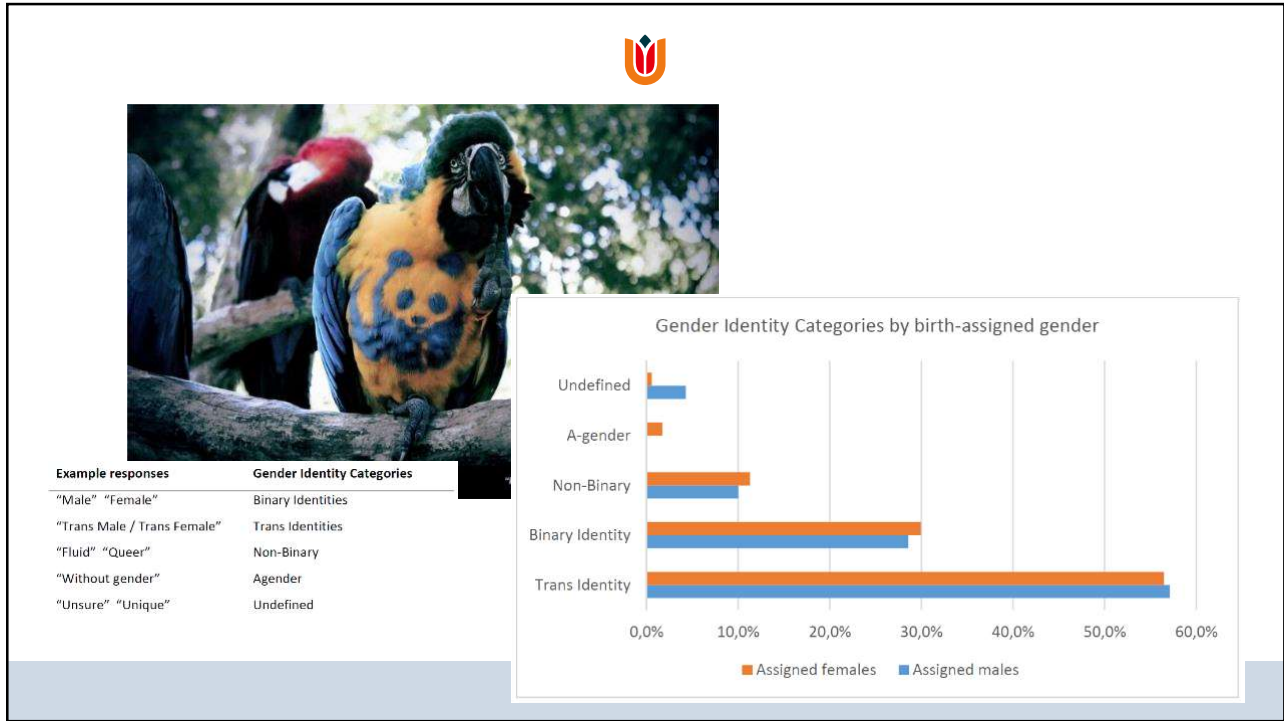
Ollie's brave journey: Gender clinic helps growing number of young transgender people

Australian Story About A Girl 15/8/16

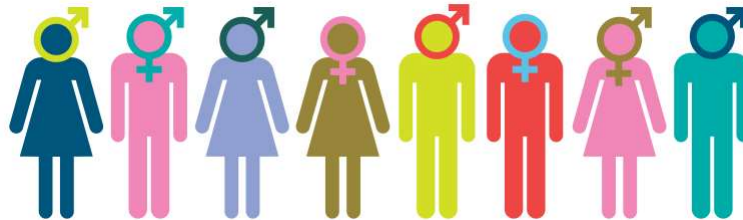
Pang et al. (2020)

Begeleiding bij genderincongruentie

Uiteenlopende vragen

Uiteenlopende problematiek

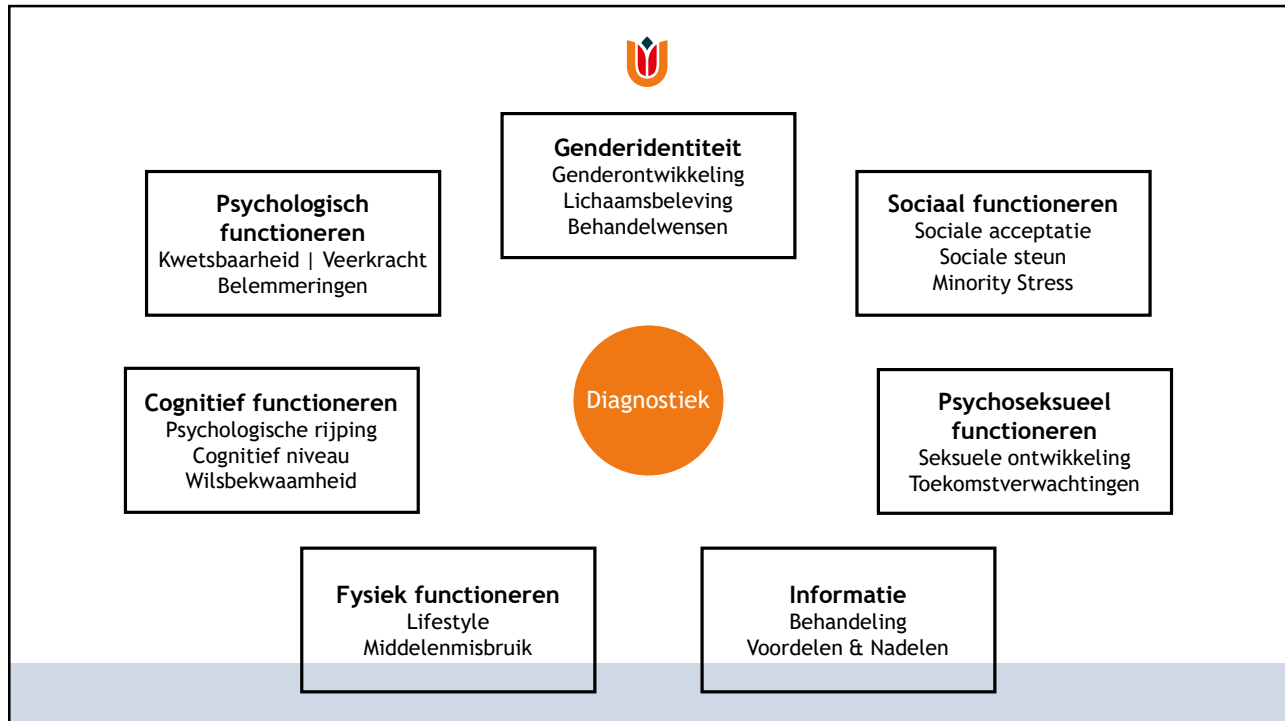
BJPsych The British Journal of Psychiatry (2014)
204, 151–156. doi: 10.1192/bjp.bp.112.121954

Psychiatric characteristics in transsexual individuals: multicentre study in four European countries[†]

Gunter Heylens, Els Elaut, Baudewijntje P. C. Kreukels, Mairne C. S. Paap, Susanne Cerwenka, Hertha Richter-Appelt, Peggy T. Cohen-Kettenis, Ira R. Haraldsen and Griet De Cuypere

38% As 1 diagnose huidig, vnl. affectief en angst
70% As 1 diagnose huidig & lifetime
15% As 2 diagnose

- **Depressie & Angst**
- **Suïcidaliteit**
- **Autisme**
- **Sociale steun problemen**
- **Minority stress**
- **Aanpassingsproblemen**
- **Eetproblemen**

Maak gender en seksualiteit bespreekbaar!

99.5% vindt het belangrijk

17.1% bespreekt seksualiteit

2.3% bespreekt gendervariantie

De tool om het gesprek te starten met jongeren over seksualiteit en genderidentiteit

WAT
De SexQ is een screeningsinstrument dat helpt bij het gesprek met jongeren over seksualiteit en genderidentiteit. De SexQ is gemaakt voor jongeren van 16 tot 25 jaar.

WAAROM
Seksualiteit en genderidentiteit zijn onderdelen van het leven en de ontwikkeling van alle jongeren. Bij jongeren met psychische klachten zijn er vaak uitdagingen op dit vlak. Tijd om te vragen wat zij erin voor hun toekomst en nu, bij de behandeling van hun psychische klachten, de toekomst is.

VOOR WIE
Het instrument is geschikt om het gesprek te starten met jongeren van 16 tot 25 jaar met een psychiatrische klacht. Het instrument is niet bedoeld om te helpen bij het gesprek met jongeren met een psychiatrische klacht die niet in aanraking zijn met seksualiteit en genderidentiteit.

DOOR WIE
Behandelingen worden samen met de psycholoog of de psychiater met de jongere besproken. Het instrument kan worden gebruikt door jongeren, ouders of door de psycholoog of de psychiater.

SexQ © 2022 | S.A. Bungener et al. Amsterdam UMC, Leven & Wonen. Alle rechten voorbehouden.

Sara Bungener, MD

Bungener et al. (2022)

Rol van de mental health professional

Kindertijd ≠ Medische interventies

- Kinderen met genderincongruentie zijn in ontwikkeling
- Het creëren van een veilige en open omgeving om te exploreren
- Counselen van mogelijke onzekerheid
- Zorg en ondersteuning gericht op bijkomende problemen

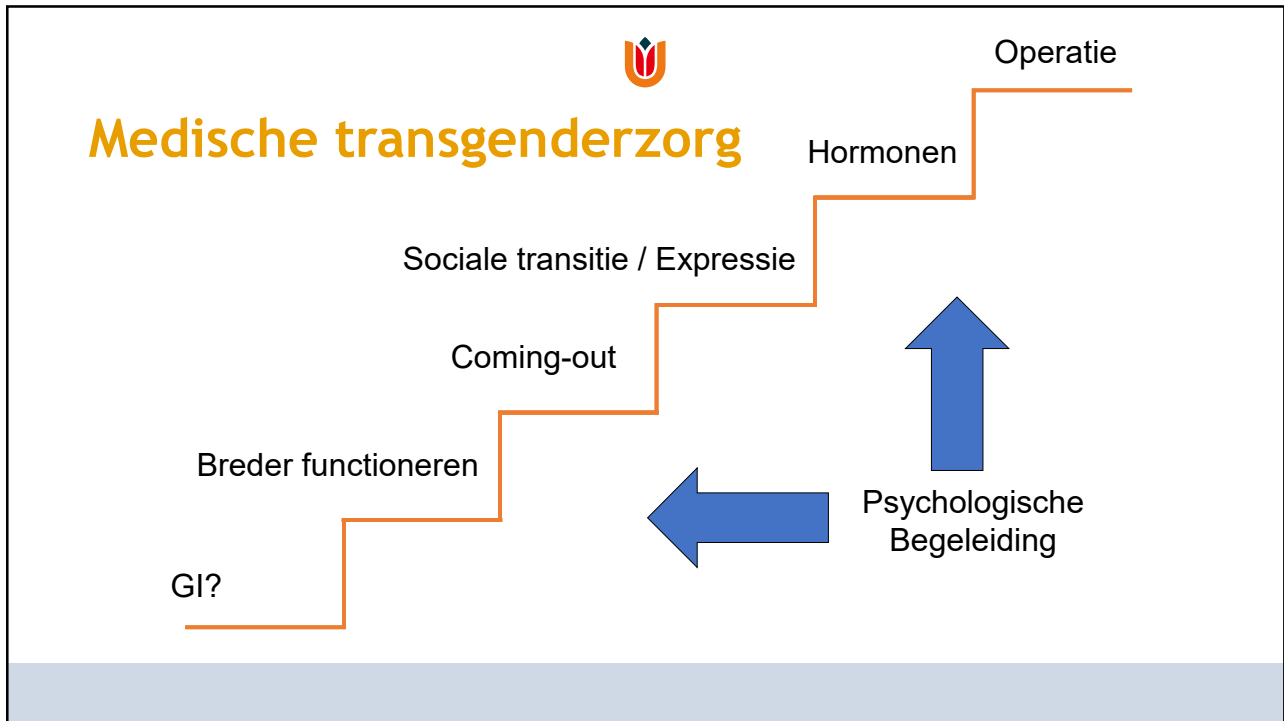
Ristori & Steensma (2016)

Rol van de mental health professional

Adolescentie & Volwassenheid

- Genderexploratie & exploratie naar (behandel) behoeftes
- Inventarisatie van kwetsbaarheid & veerkracht
- ➔ Procesdiagnostiek
- Voorbereiden en evalueren van een sociale transitie
- Voorbereiden en evalueren van genderbevestigende hormoonbehandeling
- Voorbereiden en exploreren van chirurgische opties en wensen

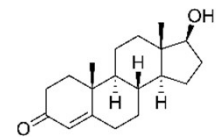
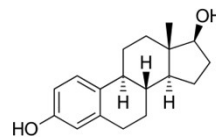
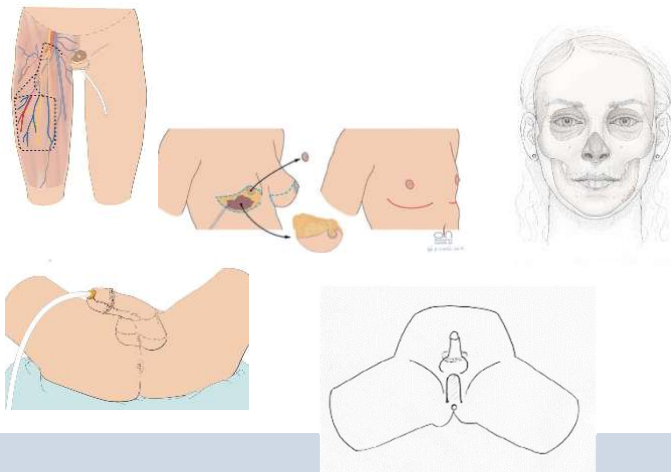

Medische transgenderzorg

Medische behandelingen

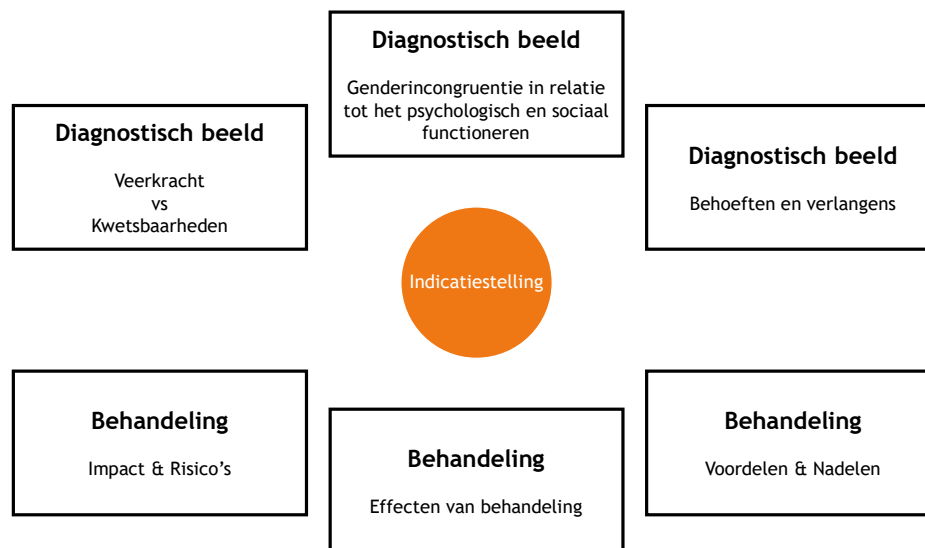
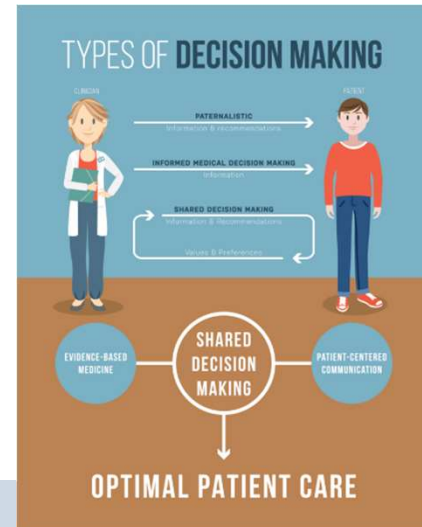

Feminisatie	Masculinisatie
Vet re distributie	Vet re distributie
↓ Spiermassa en kracht	↑ Spiermassa en kracht
Zachtere huid	↑ Beharing lichaam
↓ Libido	↑ Libido
Borstontwikkeling	Stoppen menstruatie
↓ Testikel volume	Dalen van de stem
Voller haar	Haarverlies (hoofd)

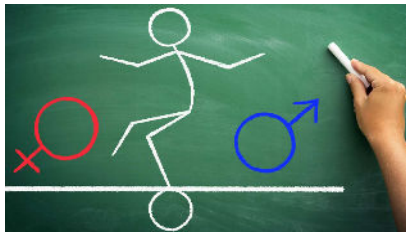
Indicatiestelling?

- 'Besluit' om bepaalde zorg te starten
- Proces: Het samenbrengen van diagnostische informatie in relatie tot de behandeling
- Indicatiestelling verschillend
 - Per persoon
 - Per behandeling
- Multidisciplinair samenspel

Positieve behandeluitkomsten

- ↓ Genderdysforie
- ↓ Psychologische problemen
- ↑ Verbetering kwaliteit van leven

Doyle et al. (2023); de Vries et al. (2014); van der Sluis et al. (2022); Timmermans et al. (2022); Bouman (2021)

Take home messages

- Een populatie die we op alle leeftijden tegenkomen in de zorg
- Een populatie die breed aanspraak doet op de zorg in verschillende fases
- Samenwerking / Netwerkvorming is noodzakelijk
- Kennisuitbreiding & Deskundigheidsbevordering

 Amsterdam UMC
Universitair Medisch Centrum

Vrijdag 17 november 2023

Multidisciplinaire Kennisdag Transgenderzorg

Kennis- en Zorgcentrum voor Genderdysforie

 KOMT EEN MENS BIJ DE DOKTER

 RINO GROEP RINO zuid

 RINO amsterdam

Thomas D. Steensma | t.steensma@amsterdamumc.nl